

Στην πρώτη μάχη της Μακρινίτσας, ανάμεσα στους άλλους ξεχωρίζει η Μαργαρίτα Μπαστέκη-Μαλιούφα, ιδιαίτερη γυναικεία φυσιογνωμία των νεωτέρων χρόνων της Έλληνικής επανάστασης κι' η γριά Σουΐταινα κι' άλλες Μακρινιτσιώτισσες. Στις επιχειρήσεις αυτές σκοτώθηκε κι' ο φιλέλληνας Άγγλος ανταποκριτής των «Καιρών» τού Λονδίνου Κάρολος Όγλ.

Όσο κι' αν δεν χάρισε άμεσα την Έλευθερία της Θεσσαλίας ή επανάσταση τού 1878 που έκφυλίστηκε τόν Άπρίλη τού ίδιου χρόνου, έγινε ωστόσο άφορμή ν' αποφασισθῆ ἡ προσάρτηση της Θεσσαλίας στην Ελλάδα.

Στὴ Βερολίνο συνθήκη τού Ιουλίου 1878 με τὸ άρθρο 13 τῆς συνθήκης προσκαλοῦνταν ἡ «Υψηλὴ Πύλη» νὰ παραχωρήσῃ στὴν Ελλάδα τὴ Θεσσαλία καὶ μέρος τῆς Ἡπείρου (τὸ νομὸ Ἄρτας).

Στις 24 τού Ιούνη 1881 ἀρχίζει ἡ ἀποχώρηση τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων ἀπ' τὴν Ἄρτα καὶ στις 2 τού Νοέμβρη τού ίδιου χρόνου ὀλοκληρώνεται ἡ ἐκκένωση τῆς Θεσσαλίας με τὴν παράδοση τῆς πόλεως τού Βόλου καὶ τῆς περιοχῆς στις ἑλληνικὲς ἀρχές.

Υστερα ἀπὸ πέντε αἰῶνες τουρκικῆς σκλαβιάς ἡ Θεσσαλία ξαναγυρίζει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἐλεύθερης μητέρας Ἑλλάδας καὶ συνταυτίζει μ' αὐτὴ στὸ ἐξῆς τὸ μέλλον τῆς.

*

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΥ

Κύριε Νομάρχα,

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Πραγματικὰ ἡ σημερινὴ ἡμέρα πού συμπύπτει με τὰ 80χρονα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν εἶναι ἓνα μεγάλο γεγονός καὶ γίνεται ἀκόμα μεγαλύτερον ἂν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι χρειάστηκαν 60 ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς επανάστασης νὰ ἐνωθῆ ἡ Θεσσαλία με τὸ ὑπόλοιπον ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος.

Κανένας δὲν δύναται νὰ ξεχάσῃ τοὺς ἀγῶνας τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν συμπατριωτῶν μας, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν επανάστασιν τού 1878, ἦτις ὑπῆρξε ὁ πρόδρομος τῆς θεσσαλικῆς ἀπελευθερώσεως, ἔδωσαν τὴν ὄρμη καὶ τὸ τίμιον αἷμα τῶν χάριν τῆς ἐλευθερίας τῆς Θεσσαλίας.

Αἰωνία τοὺς ἡ μνήμη!

Ἡ Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν, τὸ λαμπρὸν αὐτὸ πνευματικὸν Ἴδρυμα πρέπει νὰ σεμνύνεται διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὀργανώσεως τῶν Πανθεσσαλικῶν ἐορτῶν, διὰ τὸ ἐξοχὸν πατριωτικὸν αὐτὸ γεγονός. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἡ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν πρωτοστατεῖ εἰς τοιοῦτου εἶδους πνευματικὰς καὶ πατριωτικὰς ἐξάρσεις καὶ θὰ πρέπει νὰ τῆς χρεωστώμεν χάριν δι' αὐτό.

Εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας, ἵνα ἅπαντες οἱ παριστάμενοι ἀξιοθῶμεν νὰ ἐορτάσωμεν καὶ τὰ 100χρονα τῆς Θεσσαλικῆς ἀπελευθερώσεως.

Ἀκολούθως ὠμίλησαν οἱ κ.κ.

Ἰωάννης Γκλαβάνης, Ὑπουργὸς-Βουλευτὴς Μαγνησίας

Γεώργιος Παπαδάκος, Νομάρχης Μαγνησίας

Σωκράτης Κ. Βαμβάκος, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν.

ΕΙΣ ΜΗΛΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Κυρία καὶ Κύριοι,

Μεγάλῃ χαρὰ καὶ συγκίνησις συνέχει τὰς καρδίας τῶν συμπατριωτῶν μου καὶ ἐμοῦ, διὰ τὴν τιμὴν ἡ ὁποία προσδίδεται σήμερον εἰς τὴν Ἱστορικὴν μας κωμόπολιν, τὰς Μηλέας, ἐκ τῆς ἐπισκέψεως κλιμακίου διακεκριμένων μελῶν τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀγδοηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας.

Συγκεντρωμένοι ἐντὸς τού ἱεροῦ τούτου χώρου τῆς βιβλιοθήκης (ΨΥΧΗΣ ΑΚΟΣ) τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τού γένους Ἀνθίμου Γαζῆ, Γρηγορίου Κωνσταντᾶ καὶ Δανιὴλ Φιλιππίδου, αἰσθανόμεθα ρίγη συγκινήσεως ἀτενίζοντες τὴν σημαίαν ταύτην τῆς επανάστασεως τὴν ὁποίαν ὕψωσαν οἱ διδάσκαλοι οὗτοι κατὰ τὸ 1821 ἐνταῦθα καὶ ἠγωνίσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τού ἔθνους μας.

Αἷμα πολὺ, ἀγῶνες σκληροὶ καὶ ἄφθονα δάκρυα, δὲν ἔφερον τότε καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας μας, ἡ ὁποία ἐξηκολούθησε νὰ στενάξῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας. Ὁ Ἀνθιμος Γαζῆς ἀπέθνησκε ἐν Σύρα, ὁ δὲ Κωνσταντᾶς, ἐπιστρέψας ἐν τῇ δούλῃ Πατρίδι του ἐξηκολούθησε νὰ διδάσκῃ μέχρι τού 1844 τὰ σκλαβωμένα εἰσέτι Ἑλληνόπουλα.

Δὲν ηὔτύχησαν ἀμφοτέρωθεν νὰ ἴδωσι ἐλευθέραν τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν τῶν Πατρίδα ἔφυγον ἐκ τού κόσμου τούτου με τὸ πικρὸν παράπονον ὅτι ἀφίνουν τὴν Πατρίδα τῶν ἐν τῇ δουλείᾳ.

Τοὺς ἀγῶνας ὅμως αὐτῶν ἐξηκολούθησαν οἱ ἠρωϊκοὶ Θετταλομάγνητες μετὰ τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἐκ Μηλεῶν καταγόμενοι ὀπλαρχηγοὶ Γαρεφαῖοι, με πίστιν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν.

Ἡ Θεσσαλία μας, ἐλευθέρα πλέον ἀπὸ τού 1882, τιμᾶ καὶ γεραίρει πάντας τοὺς ἀγωνισθέντας διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς. Ἀπὸ ὀγδοηκονταετίας ἀναπνέομεν τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῆς Πατρίδος μας καὶ ἀπολαμβάνομεν τοὺς γλυκεῖς καρπούς τού δένδρου τῆς ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖον με τόσα δάκρυα καὶ αἷμα ἐπότισαν οἱ Πατέρες μας.

Ἰστάμενοι με σεβασμὸν πρὸ τού ἐπιτραχηλίου τούτου τού Ἀνθίμου Γαζῆ, τὸ ὁποῖον ἐφόρει ὅταν ηὔλογε τοὺς ἀγῶνας τού ἔθνους μας καὶ τῆς τραπέζης ταύτης τού σοφοῦ διδασκάλου Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῖ ὡς γραφεῖον καὶ κλίνην, ἄς εἴπομεν:

Πατέρες πατέρων, χαρῆτε. Ἡ πατρίς μας πλέον εἶναι ἐλευθέρα. . .

Ἰδοὺ εἰς μαρτυρίαν ἡ πλειὰς αὐτῆ τῶν Θεσσαλῶν καὶ λοιπῶν Ἑλλήνων προσκυνητῶν ἠνωμένη μεθ' ἡμῶν φέρει τὸν χαρμόσυνον αὐτὸν χαιρετισμὸν εἰς τὰς ἱεράς σκιάς σας.

Τοὺς εὐχαριστοῦμεν ἐκ βάθους καρδίας ἡμῶν, διότι εἶχον τὴν ἱεράν αὐτὴν ἔμπνευσιν νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ τὴν Ἱστορικὴν ταύτην κωμόπολιν μας καὶ εἰδικῶς τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον, ἵνα ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιᾶσει συνεορτάσωμεν τὰ ὀγδοηκοντᾶχρονα τῆς ἐλευθερίας μας.

Παρακαλῶ θερμῶς τὸν ἀξιότιμον Κύριον Γεώργιον Χατζηκώσταν ὅπως λάβῃ τὸν λόγον.

Ἀκολούθησε ὀμιλία τού

κ. Γεωργίου Χατζηκώστα, Ἱστοριοδίφου - Συγγραφέως.